

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 4. bipartita. De eodem Evangelio Dominicæ I. Quadragesimæ. Cùm jejunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus postea esuriit. In prima parte agitur de mystico numero Quadragesimæ. In ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

ratione. Tentatione magis elucescit virtus: augetque illa meritum, auget coronam. Calliditatem Ioseph pudicitiam Susanna, obedientiam Abrahæ, patientiam Iob & Tobia, tentationibus notam fecit. Aquæ odorifera tunc maximè fragrantiam suam notam faciunt, cum agitantur; thus & aromata odorem, cum incenduntur; granum sinapis vim suam igneam, cum conteritur; ita Sancto um virtus & feruor tunc maximè innotescit, cum tentatione & tribulatione exagitur, inquit S. Gregor. in Job, Similiter loquitur & S. Cyprianus lib. de mortalitate. Gubernator in tempestate dignoscitur, in acie miles probatur, Confictatis in adversis, probatio est veritatis Arbor alta radice fundata ventos contemnit, & navis solida fluctus, & grana fortia flatum, quo inanes paleæ exportantur. Itaque tentatio Sanctos probat, Sanctos coronat. Sine tentatione ubi certamen: Sine certamine ubi victoria? Sine victoria ubi corona? Quo asperior tentatio, eo fortius certamen, eo maior victoria, eo amplior remuneratio & corona. Ideo in Apocalypsi illi qui vicerit promittitur eius ligni vitæ in paradiso Dei: promittitur illa fides & immunitas à morte secunda: promittitur Manna absconditum, per animæ resurrectionem internam in hac vita, per divinitatis fruitionem in altera: promittitur potestas super gentes & stella matutina, hoc est lumen gloriæ; & consortium potestatis iudiciariæ: promittitur vestis candida gratiæ & gloriæ, & scriptio in libro vitæ: promittitur sessio in throno in beata æternitate: promittitur stabilitas in templo Dei inftar columæ, cum novo nomine. His omnibus præmium idem significatur, quod viriliter pugnant & tentationibus resistenti à Domino spondetur sub diversis nominibus, idque septies. Beatus igitur qui sustinet tentationem; id est, Hugone interprete; qui sub Deo cam fert, & sursum fert, patienterque tolerat, & cum in eius non sit potestate eam non sentire, in sua ostendit esse potestate illi non consentire, Beatus utique quia cum adversis probatus fuerit, virtusque ac constantia eius eluxerit, accipiet coronam que datur certantibus; accipiet vitæ coronam, que datur contra tela mortis dimicantibus; accipiet coronam promissam his qui diligunt Deum, tam in adversis, quam in prosperis. Vide latius de hæc. Hortum Pastor, tom. 2. traç. 3. lect. 9.

LECT. 4. tripartita.

EADEM DOMINICA.

Cum ieiunasti quadraginta diebus. Et quadraginta noctibus, postea esuristi. Matth. 4.

PARS. I. De mystico quadragenario numero.

Quadragenarius numerus mysticus est in sacris scripturis, tam veteris, quam novæ fœderis. Ac in primis afflictionis, simulque penitentia: solet tempus designare. Sic cum Deus ubi cataclismum voluit immittere, quadragin-

ta diebus cecidit pluvia super terram. O verè tempus afflictionis, dum sensim crescentibus aquis, pavore undique & tremore omnia occupat! Sponsus & sponsa e cubili exsiliunt, & hinc inde diffugiunt, ut insuaitantes undas effugiant. Matres cum parvulis domos tremula circumcurant, si forsitan quaqua via evadant, clamoie & lacrymis omnia complacentes compita. Alii è conclavi, alii è mensa sese propiunt in superiora, imò in recto: um fastigia, etingium quæritantes. Denique illi in arborum ramos, in collium montiumque iuga confendunt, ut ab aquarum impetu se tutos securusque reddant. Sed nulla securitas; ubique clamor & ululatus. O vere etiam tunc tempus penitentia: ! Dolent & deslent quod Noë Arcam fabricantem; hæcque comminantem non audierit. Arcam modo ingredi peroptant, immò totis seculis in ea includi: Dementiam suam accusant, & temporis præterlapsi culpam? Unè multos vera poenitentia duce per naufragium ad salutem tunc emerisse, credibile est. Hoc indicare videtur, S. Petrus ubi dicit Christum in carcere, sive in limbo, prædicasse spiritibus illis qui increduli fuerant in diebus Noë, quando expectabant eos die patientia Hos credidisse tandem, dum sensim crescebat diluvium, & contritionem eheuise in periculo naufragii docet S. Hier. Rupertus, & alii in cap. 6. Genesis: atque his Christus evangelizavit redemptionem & salutem in limbum adveniens, Sic 40. illi dies sensim accrescentis pluviae fueret salutaris, ad poenitentiam eos & mentem reducentes.

Sic etiam Ezechiel Propheta iubetur à Domino per dies 40. decumbere continuò in latere dextro, ut sic portet peccata domus Juda, sive poenas peccatis eorum debitas; simulque ad supplicandum tali situ pro venia. Nam quia per 40. annos perduraverat scelera Manassis Regis Juda, ideo 40. dies ei Dominus indulget ad fatiscendum, ut annis dies correspondant: Diem pro anno datus tibi, inquit Dominus. Verè dies afflictionis, dieque poenitentia: hi 40. dies designant, dum iubetur Propheta concatenatus totidem diebus in uno latere jacere, nec se ullatenus in alterum vertere: diu etiam tot diebus iubetur comedere panem vilem, ex hordeo, faba, lente, milio confectum, illumque stercore bouum vel aspergere, vel coquerè. Denique, non ad plenam saturitatem permittitur comedere aut bibere, sed viginii stateres, hoc est decem uncia panis, ei præscribitur, & aqua sexta pars: Hinc in potum dictum tubitur, hoc est uncia 40.

Similiter Niniivitis 40. dies datur ad poenitentiam, per civitatem & vicus singulos inclamante Jona: Adhuc 40. dies & Ninive subvertetur. Comminatio erat hæc involvens conditionem, Ninive subvertetur post 40. dierum tempus, nisi poenitentiam egerit, nisi mores commutaverit, & excidit lenticulam ad Deum conversa ful-

1. Tota munditia habuit 30. diebus pluviam pro tempore poenitentia.

Gen. 7.

1. Pet. 3.

2. Domus Iuda.

Ezech. 4.

stulerit. Sic voluit DEUS sceleratam civitatem 40. dierum termino præscripto terrere, terrendo convertere, convertendo emendare, & penitus commutare. Verè etiam tunc tempus afflictionis & penitentia apparuit, dum Rex surgit è solio, velitur sacco, sedet in cinere & cilicio, dum tota civitas cum Principibus commutatur, & clamatur ex ore Regis & Principum: *Homines, iumenta, boves, pecora nihil gustent & bibant, operiantur saccis; & clament ad Deum in fortitudine.* Quantus fuit tunc pavor, quantus mœror, quam miseranda tantæ urbis imago? Hinc mugitus bouum, balatus pecorum, rugitus iumentorum effurientium; inde eodem tempore clamor & planctus parvulorum ac mulierum omnia complent æra, & confusus undique personat vocibus aelacræm. Sed verè salutare ipsi hi 40. dies quibus Deum jejuniis, oratione, penitentia placarunt: & excidit comminati sententiam prævertunt.

4. Filii Israel. Adamas & de filiis Israel, quorum peregrinatio in deserto qua Iraginta annis perduravit; quo quidem quadragesimo annorum numero peracto, in terram promissam per varias afflictiones perierunt. Symbolum porro hic fuit peregrinationis nostræ in hoc sæculo, in quo per varias tribulationes ad terram contendimus viventium; ita ut quadragesima hic peracta cœlestis Pascha ibi celebratur finis, & quinquagesimum æterni jubilæi. Denique pernotum est quomodo *Moyſes* & *Elias* hoc quadragesimo numero jejuniis consecraverint; ille in monte, iste in itinere; ille fuitus Dei colloquio & non contemplatione, iste confortatus Angelico pane; ille ut meretur acciperet legem, iste ut vires acciperet contra Jezabelem, & non timeret persecutionem. Sic tempore legis, sic tempore Prophetarum, sic ante legem & Prophetas, in honore fuit quadragesimus hinc numerus.

5. Num. 40 mysticus fuit & hic numerus in novo testamento. 1. Nec enim sine mysterio Christus Dominus voluit infans quadragesima diebus permanere in Bethleem, in electo à se stabulo, antequam offerretur à matre in templo: quia hunc numerum apte purificationi mentis nostræ destinatum voluit indicare. 2. Nec sine mysterio quadragesima diebus & noctibus voluit jejunare, non solum quia Elias & Moyſes eundem numerum jejuniis consecraverant, sed etiam quia Goliath 40. diebus iterat exprobrans Israeli: hic autem typum gerebat demones, quem suo jejuniis quadragesimo Christus volebat profligare. 3. Nec sine mysterio 40. mensibus (post jejuniis quadragesima dierum) voluit prædicare & evangelizare. 4. Nec sine mysterio post quadragesima horas à morte & sepulchro voluit resurgere. 5. Nec sine mysterio per quadragesima dies à resurrectione voluit in terris permanere, ut discipulos confirmaret, & erudiret de regno Dei frequenti sermone.

Sic ubique numerus iste quadragesimus facit est, & mysticus. 6. Nec sine mysterio quadragesima annis expectavit Christus Judæos ad penitentiam, antequam per Titum afferret civitati ruinam.

Tertio, Post Christum Ecclesia & Apostoli mox etiam in honore hunc numerum habuerunt, illum jejuniis consecrantes & orationi, exemplum sicut in Christi, exemplum Moyſis, exemplum Elæ imitantes, isti enim duo sicut jejuniis Christi, sic & nostro viam intiarunt, & quadragesimam nostram ab Apostolis & Ecclesia instituenti in adumbrarunt. Unde de *Ela* legitur, quod cum sederet in torrente Corinth, corvi deferebant ei panem & carnes manè & vespere. At dum jacet sub umbra Juniperi, Angelus ei solum panem & aquam ministrat. Non defecerant corvi, qui cum ut ante poterant paſcere. Nec difficile erat Angelo de convivio Regis Achab ei ferculum providere. Nec liberalior, v. impotentior erat Angelus, quam corvus. Sed voluit eum Dominus jejunare, voluit & exemplum in illo tunc dare quod jejunandum sit in persecutionibus, inquit *Terullianus* lib. de jejunio. Voluit & ibi quadragesimam nostram adumbrare, in qua persecutionem & passionem Christi Dominus rememorantes jejunamus. Unde nec ille per submericium panem, sic & nos per cineres inchoamus quadragesimam, & per panem penitentia. Ac sicut *Elias* per virtutem cibi illius scandit in montem Dei; sic & præ anima per jejuniis ad montem orationis possunt pertingere. Denique significabatur, per panem Eucharistia (qui in submericio illo pane designabatur) quadragesimam inchoandam, ut in virtute illius etiam tel. ceter consummetur. immo virtute panis istius (qui submericio idè dicitur, quia sub cinere nostræ mortalitatis ibi latet virtus divinitatis) quandoque quibusdam electis suis concessit Deus, ut integras quadragesimas sine alio materiali cibo possent jejunare, imitæ *Eia*. Sic aliquot quadragesimas peregrinatus *S. Catharina Senenſis*, testatur *Raymundus* in vita ejus. Nihil enim præter panem Eucharistiam sumebat, quo percepto minus afficiebatur modis. Similiter virgo quædam, *Felix* nomine, præcedenti sæculo Romæ vixit, quæ quinque totas quadragesimas sola Eucharistia traduxit ut testatur *Bosius tom. 2. libr. 15. cap. 2. de lignis Ecclesie*. In territorio *Tullensi*, ut testatur idem, quædam puella imperante *Ludovico Pio* triennio toto abstulit omni cibo & potu, post Eucharistiam sumptam. Similia referuntur de *Sore* *Ludovico* de Alcentione, Ordini *Sancæ Clara*, in Hispaniis adhuc modo vivente, Jam à 28. annis non nisi Eucharistia vesci traditur.

Sed hæc extraordinaria sunt, & divini favoris specialissima judicæ, sicut & illa quæ in vita antiquorum Patrum eremi legitur. Sic *Simeon* *Sey-*

Exempla Sanctorum sola Eucharistia viventium quadragesimas.

1. Coena
2. undecim
3. obitu
4. dis
5. illam pro
6. tempore
7. entem -
8. a.
9. in. 7.

4. Filii
5. Pet. 3.

Moyſes
6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

5. Num.

1. Nimi-

Theodo-
retus in
Philoso-

Stylites perdidit & pernox octoginta annos in co-
lunna; 6. cubitorum stetit, & viginti octo quadra-
gesimas sine ulla cibo aut potu transegit, ut me-
rito portentum orbis, nec tam homo quam Ange-
lus esse visus sit. S. *Macarius* Alexandrinus totos
40. dies transegit; nihil comedens præter pauca
cruda crambes folia die Dominico. Semper verò
erectus stabat totis illis 40. diebus, numquam nec
accubans, nec genui flexens, nec sedens, ut testatur
Palladius, *Simeon* Salus eum 40. dies sine cibo
ullo peregit, ut testatur *Leontius*, quod & à S. *Gera-
simo* *Cyryllus* Monachus attestatur factum, virtute
Eucharistiae. Haec verò cum inimitabilia sint, so-
lum præcipit Ecclesia ex Apostolica traditione, ut
quadragenarium hunc numerum jejunii Domini
veneremur, & pro posse imitemur unâ refectione
in die contenti: simulque ut sacro isto tempore
orationi, & piis vacemus operibus admo-
nemur.

S. Fran-
cisus
plures
sibi Qua-
dragesi-
mas con-
stituit.

S. *Franciscus* tanto in honore hunc numerum
quadragenarium habebat, ut quotannis plures si-
bi quadagesimas constitueret. Nam in primis ab
Epiphania per 40. dies jejunabat in magno silen-
tio magnaque abstinentia, solo pane & aqua con-
tentus: sic venerabatur jejunium Christi Domini,
quia eodem tempore jejunarat mox à baptismo
suo, qui fuerat 6. *Januarii*. Fratres autem suos be-
nedictos dixit à Domino, qui futurus sæculis idem
jejunium observaturi forent ad honorem & exem-
plum *JESU CHRISTI*. Deinde succedebat
quadagesima, quam universalis Ecclesia obser-
vat in honorem passionis Domini usque ad festum
Resurrectionis. Alterius mox à Resurrectione &
Paschate sibi constituebat quadagesimam, quâ se
prepararet ad festum & adventum Spiritus sancti.
Postmodum in honorem omnium Apostolorum,
& præsertim Petri & Pauli, alios 40. dies absti-
nentiae consecrabat. Rursus à festo illorum usque
ad festum Assumptionis in honorem Beatissimæ
Virginis sibi jejunium præscribebat 40. dierum.
Denique, post festum Virginis quadagesimam
alteram jejunabat in honorem Sancti Michaelis &
Angelorum omnium. Unde & pro præmio in fi-
ne hujus jejunii sacra accepit stigmata, sibi per
Seraphim impressa in festo Exaltationis sanctæ
Crucis, dum in montem Alvernum orationis &
abstinentiæ gratia secessisset. Sic anni maximam
partem in quadagesimas particabatur, in hono-
rem Christi, in honorem Matris, ejus, in honorem
Apostolorum, in honorem Angelorum, numerum
hunc mysticum veneratus. Ac postremò in hono-
rem omnium Sanctorum jejunium à festo illor-
um usque ad Natalem Domini continuabat.

Breviar.
Martii,

Quadraginta illi Martyres, de quibus Roma-
ni honorabant, dum unanimi fortitudine, unanimi-
que consensu hanc orationem faciebant in tor-
mentis: *Quadraginta in sanium ingressi sumus,*

quadraginta sem; Domine cœvena donemur, ne unquam
quidem hunc numero desit. Est in honore hic num-
rus quem 40. dierum jejunio decorasti, per quem a-
rina lex ingressa est in orbem terrarum. Elias 40.
dierum jejunio Deum querens, ejus visionem conse-
cutus est. Honoravit ergo & hunc numerum Do-
minus, quia cum unus ex illis defecisset, janitorum
ad fidei confessionem subitâ animi mutatione per-
duxit, ut quadagesimam coronam consecqueretur,
& numerum sacrum adimpleret. Cumque
Meliton natu minimus telictus foeret, si forte tor-
mentis victus deficeret, eum mater humeris tol-
lens, & hortatu forti ad perseverantiam animans,
in rogum cum cæteris Martyribus iniecit: ut loco
non separaretur, qui fide & animo non fuerat sepa-
ratus, ut & numerum hunc mysticum adimple-
ret.

Sicut *Moses* divino alloquio & *Elias* pane Ange-
lico sustentatus, non esurit totis 40. diebus, sic
nec *Christus*; virtute scilicet divina humanam na-
turam absque fama conservante. Fuit enim ei fa-
cile caloris nativi vim cohibere, ne ageret in hu-
midum radicale. Unde ob cibi potulque indigentiam
eo tempore non fuit afflictus, debilis, maci-
lentus, aut pallidus redditus; quamvis ob humi-
cubationem, ob penoatationem, & ob alias as-
sumptas austeritates in solitudine, corpori ejus aff-
licto non defuerit. Naluit autem famem pati eo
tempore, ut notant SS. Patres, quia Deum sic se vo-
lebat ostendere; & ita consequenter debilitatem,
maciem, pallorem ex jejuniis oriri solitam voluit
prohibere. Post 40. autem dies esurium pati vo-
luit, ut se hominem verum doceret, potu ciboque
naturaliter egentem, & ut diabolo autem tentati-
onis exhiberet. Unde S. *Hilarius* *Matth. 4. sic ait:*
Christus post 40. dies, non in 40. diebus esurivit, sed
*Moyse & Elia in eodem jejunii tempore non esurien-
tibus.* Existimavit ergo diabolus Christum eludien-
tem inferiorem esse *Moyse & Elia* & ideo audacius
accedit ad tentandum de gula, sicut & primum pa-
rentem aggressus fuerat. In eandem sententiam
sic loquitur D. *Maximus* hom. 5. de Jejunio *Quadr.*
*Moyse non esurivit, ut in homine fragili operatio di-
vinitate probaretur. Esurivit Dei Filius, ut assum-
ptionem carnis nostræ fragilem suscepisse hominem re-
velaret.* Addit *Chrysol.* *Esurivit Christus, ut*
tentandi materiam diabolus inveniret, tunc enim
putavit posse tentari, quando eum esurire callidus
explorator inspicit.

Interim licet verè esurierit *Christus* post 40.
dies, notant tamen Sancti Patres non tam cibû esu-
rissè materiale, quâ hominum salutem. Sic enim
expressit S. *Hilarius*: *Non cibum hominum esurivit*
sed salutem. Cui consonat illud *Ambrosii* *Luc. 4. Matth. 4.*
Christus qui 40. diebus esurire non potuit, ostendit
non cibum esurisse se corporis, sed salutem. Nempe si-
cut in cruce dicitur clamata, *Sitis*, licet sitim verè
cor, otis, magis tamen sitim expressit amoris
erga

erga hominum salutem, quorum maxime jam desiderabat consummare redemptionem: sic dicendo & hic de esurie, quod vere esuriebat cibum corporis, major tamen esuries erat respectu nostræ salutis, quia & hanc assumpit corporis esuriam, ad hominum referre salutem. Unde adverte, aliquoties in scriptura indicari Christum esuriam vel sitim passum fuisse, simul indicari in mysterio esurie sitimque spirituales eius.

1.
Esuriit Christus in deserto

Primo, h. c. est ille indicatur, sed non nisi lapides ei in cibum apponuntur. Lapis durus est, frigidus, & secus, & ideo alimento est ineptus & nequit digerere, aut incorporari. Sic mundi hoc tempore, dum eorum Christus esurit, salutem & conversionem, non nisi ei cor rebelle & durum, cor sicum & lapideum apponunt. Torridi & siccæ permagent, sine illo humore pietatis, sine rore devotionis: toti frigidi sunt, ita ut nihil in eis efficiat ignis divini amoris, flamma supernæ charitatis. Hi cibis aptus sunt demoni: lapides enim sibi incorporat ipse, de quo Cor eius in durabitur quasi lapis. Descendunt ergo hi tandem in profundum stomachi ejus, nec eos vomit unquam, hoc est in profundum inferni, hic est venter ejus, imò & os ejus. Unde dicitur: Dilata vit infernus animam suam, & aperit os suum absque sermone. Infernus quasi os & venter demonis dilatavit suam capacitatem in immensum, ut innumeros absorberet, habet aviditatem & ingluviem ad vorandum. Est ipse instar hominis famelicæ & gulosi, qui dilatavit gulam & rictum oris insatiabilem. Vide ergo hic in deserto duos esurientes, Christum & diabolum. Christus nostram esuriebat salutem, diabolus vero Christi & nostram esuriebat perditionem. Peccata nostra & culpæ ei sunt cibis delicatis, quo pascitur jam à sex annorum millibus. Quando cibum nostrum deducit in crapulam, & potum nostrum in ebrietatem diffundit, ut mentem faciat amantem, carnem reddat useam, corpus animi domicilium, & Dei templum in cenam vertat erimiam, tunc voluptatem per cepit, tunc quibusdam quasi expletur epulo, inquit S. Chrysostr. ferm. 12. Delectatur ipse tamquam esca sibi propria luto nostræ: libidinis, avaritiae arena, veneno invidiæ, sulphurea flamma invidia & impatientiæ: in mundationem maris quasi lac lugis, hoc est, hujus sæculi flagitiosi peccata amarissima & fallissima ei lactis instar sunt suavia. Hæc verò abhorret Christus esuriens, qui nec luto pascitur, nec terra, nec veneno: & tamen homines hujus sæculi vix aliud ei in cibum proponunt, ideoque cogitur eos evomere, & à se abjicere, ac reprobare.

Cibus Demonis
Esuriit Christus in deserto

Secundo, esuriebat & sitiebat Christus Joam 4. id eo miserat Discipulos in civitatem, ut panes sibi compararent, & Samaritanam alloquitur, aquam ab ea expectens. Verum satis tunc manifestavit se esurie sitique spirituali magis affectum fuisse, quam corporali. Unde cum Discipuli redeuntes dicerent, Rabi manna: & respondet: Ego alium cibum habeo manducare, quem vos nescitis. Cumque illi admira-

Deut. 33.
Flamma invidia & impatientiæ: in mundationem maris quasi lac lugis, hoc est, hujus sæculi flagitiosi peccata amarissima & fallissima ei lactis instar sunt suavia.

2.
Christus esuriit ad fontem Jacob. 4.

rationem, Evangelij.

stantes dicerent ad invicem: Numquid aliquid ei avertit manducare? Respondit denuo: Mens cibum est ut faciam voluntatem ejus qui misit me, & perficiam opus ejus. Esuriebat ergo & sitiebat conversionem & salutem hujus peccatoris, hanc sibi optat incorporare, quasi sciam delicatissimum, sed condimento vulgare vivæ prius præparatum, & contritionis igne bene coctam. Nempe cor contritum & humilitatum ferculum ei gratissimum est, quod non potest despiciere. De cinere poenitentiae nostræ, cum aqua lacrymarum, frumetum & panem sibi efficit delitiosum. Non ergo rejicit Christus esuriens peccatores, si non sint instar lapidum duri, obstinati, & rebelles. Sed gratia divina illos per gratiam divinam sic condire novit, sic coquere, ut fiant dapes delitiosæ. Vis hujus rei quandam figuram? Attende quid Rebecca fecerit, ut benedictionem à Patre filio suo conciliaret. *Affer mibi, inquit, duos hados primos, ut faciam ex eis escam Patris tui, quibus liberer vescitur.* Sic Ecclesia bona mater, ex hædis, id est ex peccatoribus, escam parat Deo, qua lubenter vescitur, dum cõdumentum ad dit eis efficacis poenitentiae. De hac re sic loquitur Franconius Abbas tom. 3. de gratia. *Vere sapiens mulier, que sic novit hados coquere, sic condire, ut etiam gratiam cervorum coquant, aut superent: gaudium enim est Angeli super peccatore, magis quam super non agnita novem jussu.* Hoc Ecclesia, hoc divina efficit gratia, utraque verè sapiens Rebecca. Sic B. Petro esurienti linteum demittitur quatuor initiis è cœlo, serpentes & animalibus, immundis quadrupedibus & volatilibus plenum, diciturque ei: *Occide & manduca.* At ipse. *Absit Domine, quia nunquam manduca vi commune aut immundum.* Cui vox divina. *Quod Deus purificavit, commune ne dixeris.* Vasque receptum est in cœlum, quasi Dei cibum continens. Hic Gentiles peccatores immundi designabantur: volatilia designabant superbos, serpentes designabant invidos & inacundos, quadrupes designabant avaros & lubricos, & hi converti debebant ad fidem, & in cibum Dei cedere, Christoque ac Petro incorporari: sed prius occidi debebant, & mori peccato, & divina conditi gratia, antequam cibis fierent electus, & in Christi, & Ecclesia membra transirent.

Figura.
Gen. 27.

Acto.

3.
Christus veniens à Bethaniam esurivit.
Matth. 21.

Tertio, esurivit Christus altera die à illa qua in triumpho exceptus fuerat eum palmis: unde manere revertens à Bethania in civitatem, videns fic arborem secus viam, venit ad eam, & nihil invenit nisi folia, atque: Nunquam ex te fructus nascitur in sempiternum. Atque nihil commoverat ficulnea, quia nec fructuum tempus erat, sed designabantur steriles anime & infuctuosæ, quibus semper est tempus fructificandi, ut esuriam Domini pascant, quia cœlesti rore & influxu nunquam carent. Et quia cum ab eis Dominus fructum requirit, non nisi folia repetit, eas arefacit & maledicit. Non pascitur Dominus folis folis, fructum maturum requirit interim multi folia ei folia apponit in escam. Quid sunt

Vu sunt

Sunt folia? Proposita inefficacia quae minime tentationis vel occasionis flatu evolvantur, nec emendationis voluntates sunt efficaces, sed volatiles volatiles. O quam multi ad penitentiam Domino interiorius exteriorisque hortante invitati, semper proponunt meliora, & deteriora sequuntur? Elurit Dominus eorum salutem, cum verò folis pascunt folijs, hoc est verbis & inanibus propositis, Hi tandem maledictionem & arefactionem merentur, ut sint eica ignis.

Quarò, Elurit Dominus & sitivit in cruce, sed conqueritur. Dederunt in eam meam sel. & potaverunt me acet. Hoc agunt in peccatis pertransientes, qui amaritudine mira os divinum afficiunt, conversionem eorum dum elurit & sitit: Fel draconum, uvam Sodomæ & Gomerthæ, botrum amarissimum ei proponunt ut dicitur.

Quotidie elurit & sitit, & vult ostentare mendicare apud nos, quandoquidem dicit. Ego sicut ad istum, & pullo. Nec tamen tam mendicatio est indigentis, quam amica deprecatio nobiscum edere optantis. Unde addit, si quis aperuerit, os suum cum eo, & ipse mecum. Suum vult ipse afferre ferculum, si & nos aperiamus, & conferamus nostrum. Si nos conitionem confessionem, satisfactionem offeramus, si voluntatis piæ affectiones, intellectus sanctas cogitationes; ipse celestium gratiarum copiosa collatione nos delitiosè pascet & reficiet.

LECT. 5. tripliciter.

FADEM DOMINICA.

Accedens tentator dicit, si filius Dei es, &c. Matth. 4.

Inter varia nomina, Tentatoris nomen fortitur diabolus, quia hoc est proprium est munus, in quo assiduum est jam ab initio sæculi, & in finem ulque perseverabit. Unde de illo sic loquitur S. Chrysol. *Scr. 15. Diabolus mali auctor, nequitia origo, hominum semper hostis, laqueos tendit, lapus parat, foventis fodit, aptas vias stimulat corpora, pungit animas, cogitationes suggerit, immittit iras, errores serit, discorsitas nutrit, pacem turbat, affectus dissipat, dat virtutes odio, vita dat amori, violas divina, humana tentat. Ab illo igitur prima hominis culpa & mortis naufragium prodierat, dum tentatione supplantat Adâ primû in paradiso: nunc quoque sperat non abstinuisset vincere. Adâ secundum elurientem in deserto Sic nunquam odio stimulante desperat de certamine. Præclare S. Leo ser. 3. de Quadrag. Videt suam superbiam baptizati Domini Iesu humilitate calcantem, intellexerat quadragesima dierum jejuniis omnem cupiditatem carnis excelsam. An tamen desperat? Non desperat: videt de arte sua malitia, tantumq; sibi de natura nostra mutabilitate promissit ut quem verum experiebatur hominem, præsumeret fieri posse peccatorem. Adamum se videre putavit, ubi famis passione agnovit; inde ergo accedendi & aggrediendi ansam arripuit.*

Sic enim peccator ille, auctorque peccati, cum

nostentare disponit, semper occasionem, vel patientem, vel latentem arripit, explorans qua parte infirmior sit animæ nostræ murus & munitio, ut inde adoriatur & expugnet. Vide id in particulari. Pauper forsitan es & multis indigens? Tunc te tentat de impatientia, de diffidentia, de juramentis, de familia turbatione: quia egrè fertis inopiam, & illâ modo in uxorem, modo in liberos, modo in ipsum Deum iniquè refers & turbide. In conjugio multa es prole oneratus? Tentat de avaritia, de coacervatione per fas & nefas, de negotiorum periculo sibi & conscientia tuæ, de fraudibus, & iniustitiis palliatis. Nihil enim aliud animo tuo repræsentat, quam pretiosum illum prætextu; *Oportet commode vivere & honorate, oportet proles & conjugè iuxta statum suum alere, oportet illa providere.* An forte in prosperitate agis, & opibus abundas? Tentat de superbia, vanitate, ambitione, luxu, suggestitq; tibi: *Tu potes laute agere, & in deliciis vivere, honoresque prebentare, spes tibi per amia sunt, quibus & delicias & honores consequarè.* Es tuus forte cõtentus, mediocri gaudeas possessione? Sicutra potentior em te, vel aequalem; qui tuis inhiet, qui lites moveat, qui ad impatientiam & turbat què maximum te concitet. Est ne aliquod verbum onerosum, vel injuriosum in te leviori lingua cuiuspiam profusum? Tentat de vindicta, de maledictione, de juramentis, aliisque vitiiis iræ & vindictæ affluibus. Sitim aut esuriam pateris? Tentat de gula & crapula. Tu forsitan es arate juvenis & vegetus? Tentat de luxuria, vanitate, & otiositate; conversationi periculosa te implicat & occasionibus, ut tandem in peccatum corruas. Hoc tibi proponit: *Oportet late transigere juventutem, in re aliorum consimile assiduè & fortis; choreas, ludos, aliena detestare tibi fore: opprobria.* Est ne puella aliqua ad conjugium adspirans? Si illi blanditiis exhibeat fallax juvenculi quispiam, tentat hanc de mon de ambienda libertate, ipem proponit conjugii, et si inæqualis sit qui proceat: Et ut sibi viam fienat certior em ad conjugium, persuadet tandem fatan se illi prostituerè. Estne aliquis conjugatus? Persuadet illi se qualibet ratione conjugio uti posse. Sic omni conditioni hominum insidiat, captans occasionem illi conditioni affinem, scrutans umus cuiusque inclinationem, eamque proponens, & laqueum mendaciorum obumbratum. Ideo dixit S. Leo, *Inceptor ille auctorque peccati, premium superbis ut caderet, deinde invidus ut noceret, quia in veritate non fessit, totam vim suam in mendacio collocavit; ut inique deceptionum genera de hoc veneratissimo artu sua fonte produxerit: ut ab illo bono, quod ipse proprio elatione perdidit, sibi humana devotionis excluderet.* Quilibet igitur vigilare debet, & sibi prospicere: nam & Sapiens ut nos cautos efficiat, sic monet. *Agnosce, quod in medio laqueorû irasus.* Sic legit S. Chrysol. & alifancti Patres, ubi nostra lectio habet: *in medio laqueorû ingredere.* Rectè autè dicit, *agnosce, non dicit aspicere.* Sicut enim obumbratus est laqueus, & ideo opus est multa.

Eccl. 9.